

Omgaan met medisch trauma

Casusbespreking van een jongen met ernstig verstandelijke beperking en autisme

Opstart

- Aanmelding GAUZZ regio Antwerpen
  - Gedragsproblemen in dagelijks leven – nood aan beeldvorming
- Uitgebreide beeldvorming en nadien vraag rond traumaverwerking

---

- Overdracht outreach team Vlaams-Brabant
- Oktober 2024 gesprek beide ouders
- Start traject
- Bloedafname, tandarts en oogarts gepland voorjaar 2025

Beeldvorming Lars

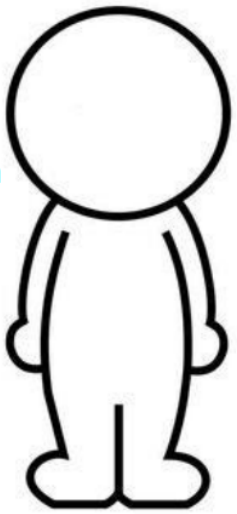
Door team van Antwerpen

Emotionele ontwikkeling: 3 mannetjes

klein gebouwd

Wiedermann -Steiner syndroom

Soepel, ontspannen lichaam

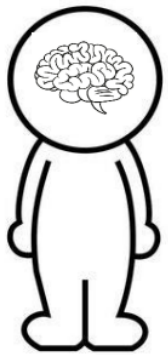

LICHAAM
7 jaar

Grove motoriek (zwemmen,…) > fijne motoriek

Interesse in woorden/ thema's

Liedjes van buiten kennen

KUNNEN
TIQ 17m (Bailey)
2 à 3 jaar?

Houdt van mensen rondom zich

communicatie met oog op contact

Medisch trauma

negatieve actie-reacties

snel uit raampje bij overgangen, afronden activiteit

AANKUNNEN
Fase 1-2 (0-18 m)

Hulpvragen Lars

- Al enkele jaren geen onderzoeken meer mogelijk omwille van ernstig verzet
- Dringend oogarts, tandarts en bloedafname
- Vraag naar traumaverwerking ook met zich op de toekomst en zijn medische toestand

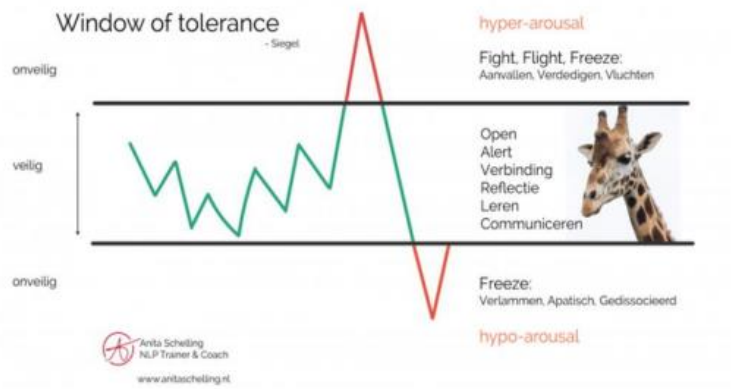
Levensgeschiedenis

- Moeilijke levensstart (couveuse, slecht drinken)
- Veel medische onderzoeken
- Veel bloed geprikt – 1 moment springt eruit!
- Op 6 maanden ziekenhuisopname met bakster
- Op 1e levensjaar Wiedemann-Steiner vastgesteld
- Epilepsietest die misgelopen is
- Veel problemen met voeding en allergieën.

Trauma bij Lars

info vanuit team Antwerpen

- **Triggers ->** fight, flight, freeze

  - AUDITIEF:
    - Ambulance/sirene, muziekje ijskar (FLIGHT reactie)
    - Geluid in de buizen van de verwarming (bij oma)
    - Bel van Dorien
    - “neen” krijgen/horen
  - VISUEEL:
    - Witte jas dokter
    - Kabinet/onderzoeksruimte dokters (FLIGHT reactie)
    - Stoppen met de auto (aan lichten) (reguleren: we blazen het licht weg, raampjes open)
    - Buggy: wil liever stappen (controle!)
    - Zien van de route naar het ziekenhuis
  - TACTIEL
    - Vastgenomen worden aan hand (link met trauma spoor handje), vastgehouden worden op de schoot, …
    - Aan zijn hoofd zitten (kapper) (link met trauma spoor onderzoeken hoofd?)

Werkhypothese

- (pre-verbaal)Trauma bij Lars en trauma bij moeder
- Verschillende triggers in hier en nu
- Spanningen bij moeder voor en tijdens onderzoeken – co-regulatie Lars

- Complexiteit bij Lars:

- Weinig begrip van oorzaak-gevolg
- Geen of beperkte verbale verwerking mogelijk
- Trauma uit zich via gedrag en lichamelijke reacties, niet via woorden

→Zoekt door zijn weigeren van onderzoeken **controle en voorspelbaarheid**

AANDACHTSPUNTEN

1 INZETTEN TRAUMA SENSITIEVE BEGELEIDING

- Rust, voorspelbaarheid en veiligheid
- Geen forceren – regie geven

2 LICHAAMSGERICHTE AANPAK

- Werken met sensorische ervaringen (liedjes, rondstappen, verhalen, bellen blazen)
- EMDR met concrete materialen (toekomst)

3 CONCREET, VISUEEL EN HERHALEND

- Zowel voor Lars (filmpjes en foto's + boekje) als voor omgeving (communicatiepaspoort)
- Liedjes en routines als houvast

4 SAMENWERKING MET OUDERS EN OMGEVING

- Prosa
- ECA
- Leerkracht
- Diensten UZ

Moeder = centraal en expert van haar kind + co-regulator

Concrete stappen

- PROSA – oefenmomenten en nauw contact
- Oefenen thuis en in de klas
- PROSA bloed prikken
- Tandartsbezoek
- Oogarts
- → Kinderpsychiater ECA neemt contact op met betrokken partijen

Ondertussen ook traject met moeder – gesprekken + EMDR

Prosa team Gasthuisberg

Kindvriendelijke begeleiding bij medische handelingen

- Gebruik van **lachgas** en **vooraf afgesproken stappen**
- Oefenmomenten met bellenblaas en geurmasker
- Gaan ook mee naar huis

IN DE WACHTZAAL
MASKERTJE EN STIFTJE
WINDEL/PLEISTER
WANDELEN IN DE GANG
BELLEN BLAZEN DOOR HET MASKER
NAAR HUIS GAAN

Voorbereiding volgende stap via beeld en verhaal

- Filmpjes en foto's worden gemaakt tijdens onderzoeken
- Thuis gebruikt in **fotoboekje gecombineerd met een liedje**
- Filmpjes op de ipad
- **Juf** helpt door alles te koppelen aan liedjes (Lars' ingangspoort)
  - Zingt het liedje verschillende momenten in de klas

- 🎵
  He dag Larsje, waar ga je heen?
  Zo alleen, zo alleen
  He dag Larsje, waar ga je heen?
  Zo alleen?
- **'k Ga naar Katrien bellen blazen**
  pfff pfff pfff — pff pff pff
  'k Ga naar Katrien bellen blazen
  pfff pfff pfff!
- **Met m’n maskertje op mijn snoet**
  ziet er fijn uit, da’s wel goed!
  Met m’n maskertje op mijn snoet
  da’s wel goed!

Communicatiepaspoort wordt opgesteld

COMMUNICATIEPASPOORT D

Hoe communiceer ik?

- Ik kan **praten**, maar kan niet goed aangeven wat ik wel / niet wil of wanneer ik mij niet goed voel.

- Je kan wel aan mijn **gedrag** merken hoe ik mij voel.
  - Ik **voel me goed** als ik: *glimlach, speel, tik en draai met speelgoed.*
  - Ik **voel me niet goed** als ik: geluidjes begin te maken (èh-geluid, jammer, roep), opvallend rustig/apathisch word

Hallo, ik ben Daan en dit is mijn communicatiepaspoort.

Wanneer je dit leest, krijg je een beter beeld over mij en over hoe ik communiceer.

Zo kunnen we samen op zoek naar hoe we elkaar beter kunnen begrijpen.

Hoe communiceer je best met mij?

- Ik begrijp **gemakkelijke, korte instructies** die op een rustige manier en met een neutrale stem gegeven worden.

- Geef me de **tijd om te verwerken** wat er van mij gevraagd wordt. Wacht even en indien je merkt dat ik het niet begrepen heb, kan je de boodschap best op exact dezelfde manier herhalen. Een voorwerp laten zien, kan ook helpen.

- Ik begrijp **enkel in het hier en nu**. Zeg me dus niet wat er later gaat gebeuren maar enkel wat er nu aan de hand is.

- Ook helpt het mij als activiteiten telkens op **dezelfde manier** gebeuren, hierdoor weet ik wat ik kan verwachten en wat er gaat komen.

Traject moeder

- **Moeder als expert en co-therapeut**

. Gesprekken met moeder over haar gevoelens van **schuld en controleverlies**

. EMDR bij moeder → meer rust, duidelijkheid en regie

. Moeder bepaalt nu actief wat ze wel en niet doet bij onderzoeken

- **EMDR bij Lars (gepland)**
- Gebruik van **bilaterale stimulatie**
- Werk met **babyfoto’s en tastbare voorwerpen** die triggers oproepen
- Moeder vertelt erbij → afsluiten met knuffel

Resultaat

- Bloedafname is heel goed gelopen
- Tandartsbezoek via communicatiepaspoort: liep beter – volgende keer met Prosa
- Oogartsbezoek goed voorbereid, inclusief **foto's, stappenplan en oogdruppels thuis**
- **Moeder geeft aan meer controle te voelen en een rustigere Lars tijdens onderzoeken**

Bedankt!

- Vragen?